

XX. Alföldi kenyér, szőlő és bor
konferencia Kecskeméten
(2023. 08. 24.)

A BÚZA ÉS A KENYÉR TISZTELETE, A SZŐLŐ, A BOR DICSÉRETE...

„Legyünk büszkék arra, amik voltunk,
s igyekezzünk különb lenni annál, amik vagyunk.”
(Herman Ottó)

„Meg kell tanulnunk azután vágyakozni, ami a miénk.”
(Simon Weil)

Húsz esztendő jubileumát ünnepelte ez év augusztus 24-én az Alföldi kenyér, szőlő és bor elnevezésű szakmai fórum. Húsz esztendő nagy idő; a mai rohanó, gyorsuló világunkban. Mégis megállást parancsol. Igaz, csak egy pillanat erejéig.

A rendezvényt megnyitó üdvözlő szavaiban Szabó Attila, az SZBI Kecskeméti Kutatóállomás vezetője is ezt tette. Bevezetőjében köszöntette a meghívottakat, a vendégeket, a város vezetőit, a szervezésben résztvevőket, támogatókat.

Külön kitért a ma már országos rangú és ismeretségű kecskeméti szakmai fórum eredetére, a kezdő lépésekre, az alapítók érdemeire.

Üdvözölte az Alapító ötletgazdákat – Dr. Hajdú Edit szőlőnemesítőt és prof. Dr. Matuz János búzanemesítőt – akik a húsz év alatt mindig megtisztelték jelenlétükkel, most is a jubileum alkalmából is a rendezvényt.

A két fontos alföldi kultúrának, az alföldi gabonának és szőlőnek termesztése, nemesítése messze időkre nyúlik vissza.

Az egyik, a mindennapi kenyérünk alapjául szolgál, és még ma is az Életet jelenti. A másik, a térség hírnevét évszázadok óta öregbítő szőlő, újabban minőségi irányban elmozdult kecskeméti borok piaci sikereinek forrása. Kultúra és identitást hordozó szerepe van.

E történeti háttér közegében nem feledkezhetünk meg idén bicentenáriumát ünneplő Petőfi Sándorról (aki itt, Kecskeméten volt egykor vándorszínész), akinek verssorai itt és most is találóak;

„...„Hej azóta (az alapítás 2004 óta) húsz esztendő telt el. Megrakodva búval és örömmel.”

A két fontos szakág – gabonakutatás, szőlészet – közelmúltbeli történetének részesei sokat mondhatnának az elmúlt két évtized eseményeiről, megpróbáltatásairól (átszervezések, státuszváltás, legújabban MATE irányítás stb.).

E tudósítás célja azonban nem ezen említésre méltó tények analízise.

A jubileumi rendezvényre térve, prof. Dr. Pauk János, a Magyar Növénynemesítők Egyesületének első embere, levezető elnökként szigorú időfegyelmet követelt meg a konferencia előadóitól.

Az első előadást az új kutató-fejlesztő nemzedék tagja Dr. Mihály-Langó Bernadett, *Különleges gabonák a XXL század táplálkozásában* címmel tartotta. Előadásában az „Új gabonák” fogalmát ismertette, részletetekbe menően (tönkölybúzáék, alakor, tönke), kitért a tritikálé diadalútjára, Dr. Kiss Árpád úttörő munkásságára (1968), majd a cirok, a köles, a hajdina, az amarant tulajdonságait is számba vette.

A tudás átadás sajátos módját választotta prof. Dr. Matuz János (*A szegedi búzanemesítés különleges céljai*), aki a színes búzáék (kék, bíbor) villámkarrierjéről, közel jövőbeni piaci lehetőségeiről szólt.

Az előadáshoz a fiatal kutatónemzedék tehetséges tagja, Ács Katalin, édesanyja nyomdokain hasznos kiegészítéseket tett (Fruktán-tartalom csökkentése), a piaci igényeket is figyelembe vevő kutatási eredményeikről.

A következő előadó Dr. Németh Krisztina (MATE SzBI), *Szőlőt csipegető madár, indába harapó oroszlán* kultúrtörténeti vonatkozásával nagy figyelmet keltett, s még a hallgatóság „vizsgáztatására” is talált módot.

Az előadásokat Kővágó Róbert (MATE SzBI), *Borkészítés másképpen, „másból”* címmel újszerű utakat ismertetett a borfeldolgozásban. Felvázolta a piac változó igényeit és új borkülönlegesség iránt mutatkozó kereslet jellemzőit. Ezzel a napirendben szereplő előadások véget értek.

Meglepetésként az Alsó-Garam menti Zselizről érkezett biogazda vállalkozó tett hitet a paraszti gazdálkodás mellett. Azt vallotta, hogy a gazdálkodóknak mindenhez értenie kell, s a hagyományos paraszti gazdálkodót a legokosabb embernek nevezte. Cicero római filozófus (Kr.e. 106-43) így fogalmazott: *„A gazdák életmódja áll legközelebb a bölcs élethez, mert nekik a földdel van dolguk, amely sohasem tagadja meg a szolgálatot.”* Palik László gazdasága és gondolkodása igazolja ezt a tételt. Érdeemes Őt Zselizben meglátogatni.

A színvonalas előadásokat szokásosan borverseny eredményhirdetés, termékbemutató és az idén nyolcvan éves Zöldségtermesztési Kutatóintézet jelenléte is színesítette. A borkóstoló népszerűsége nem csökkent, miként a bemutatott tájkörzeti borok minősége sem.

A jubileumi ünnepséget termékáldás és felemelő tárogatójáték (Szabó Sándor) zárta be.

Néhány záró gondolat tudósításom végén ide kívánkozik.

Az elmúlt húsz év műhelymunkája, a két intézményben folyó fejlesztő és nemesítő tevékenység – megítélésem szerint – messze túlmutat a mindennapokon. Jövőépítő potenciálja nem elhanyagolható!

Tudósításom befejezéséül, mintegy a jövő nemzedéknek szánt biztatásul, és az Alapítók előtt fejet hajtva adom közre ifj. Dr. Kozma Pál kiváló mai szőlőnemesítőnk – egykori kecskeméti kutató – szívességéből édesapjának id. prof. Dr. Kozma Pálnak akadémikus versfordítás remekét, a Szőlő és bor himnuszát:

A SZŐLŐ ÉS BOR HIMNUSZA

*Földanya becézi szőlő-
Gyermekeit, ringatja s fénylő
diadémként díszlik a dombokon,
S palástként terül el a síkon.
Nászútra kél a tavaszi szellő
szármán a virágpor,
mely bogyót nemz a virágokon,
és melyet megtölt zamat, cukor.
„A szőlő meghódította a Földet,
S a Föld véle teljessé lett.
Lombja fedi a hegyeket,
S a cédrusokkal ölelkezhet.”
Édes must már hordóban,
táncolva és csillogva forr,
Lélegzik a születő bor,
S az ég fürdik illatában
És a bor mint zúgó patak,
Csengve, bongva szívre árad,
Felébreszti a szerelmet,
S a békéről zeng az ének.
„A szőlő meghódította a Földet,
S a Föld véle teljessé lett.
Lombja fedi a hegyeket,
S a cédrusokkal ölelkezhet.”*